

Repliker och kommentarer

I den här avdelningen välkomnas kommentarer till tidigare bidrag och korta inlägg med ekonomisk politisk anknytning

BO SANDELIN

En ny *Methodenstreit*?

Der *Methodenstreit* har tom i den engelskspråkiga litteraturen etablerats som benämning på den strid om grundläggande nationalekonomiska metodfrågor som rasade kring sekelskiftet med Menger och Schmoller som huvudkombattanter. Något förenklat kan vi säga att striden då gällde huruvida deduktiv eller induktiv metod är bästa sättet att nå ekonomisk kunskap. Vi kan också säga att det som blivit den traditionella ansatsen inom nationalekonomins sk huvudfråga – ett deduktivt teoriavsnitt, ofta följt av statistisk hypotesprövning – ligger nära Mengers ideal.

Denna ansats och hur den i praktiken utövas har alltid varit utsatt för granskande blickar. På senare år har intresset för fundamentala metodfrågor ökat och framträtt i organiserade former. Flera böcker har utkommit i ämnet. Tidskriften *Economics and Philosophy* startades i mitten av 1980-talet. Vid History of Economics Society's årliga konferenser är flera sessioner ägnade åt metodologi.

Nyligen har en organisation, som kallar sig International Network for Economic

Methods och som ger ut bulletinen *Methodus*, bildats. Bland de cirka åttio grundarna finns dels ekonomer som huvudsakligen hör till huvudfåran, t ex Akerlof, Allais, Kindelberger och Modigliani, dels heretiker som Galbraith, McCloskey och Rugina. Svensk representant är Mats Lundahl.

Initiativtagarna talar om "den nya *Methodenstreit* som rasat mellan ekonomer de senaste femton till tjugo åren" och menar att det finns "en djup olust bland många ekonomer inför de begreppsmässiga grundvalarna och metoden inom den nuvarande huvudfåran inom nationalekonomin, så som man lär ut den och praktiserar den vid ledande universitet, särskilt i USA och Storbritannien". De kände därför att det fanns "ett behov att föra samman ekonomer av alla övertygelser och skolor för att diskutera de olika metodologiska och begreppsliga problem som plågar en delad yrkeskår".

Man kan möjligen fråga sig om det är riktigt att säga att det pågått en metodstrid de senaste åren. För att man skall tala om en strid krävs ju rimligen minst två aktivt stridande parter. Men den metodologiska diskussionen i de mest grundläggande frågorna har förts huvudsakligen vid sidan av utvecklingen inom huvudfåran. Diskussionerna mellan metodologerna och huvudfårans representanter har varit föga omfattande. Därtill

Docent BO SANDELIN är verksam vid Nationalekonomiska institutionen, Göteborgs universitet, och medlem i Ekonomisk Debatts redaktion.

kommer att bara en del av det som skrivits om metodologiska frågor är av polemisk art.

Om den nybildade organisationen trots många hinder skulle lyckas väcka intresset kan det emellertid bli en ny *Methodenstreit*, eller hellre, fruktbärande samtal. Det finns flera fundamentala frågor som det råder delade meningar om och som borde ägnas större intresse: Vad är intressant ekonomisk kunskap och vad är nonsenskunskap? Kan avvikare från huvudfåran som neoösterrikare, neoricardianer, marxister, postkeynesianer, institutionalister och franska regulationsteoretiker ha något väsentligt att förmedla? Är det rimligt att t o m kunna bli doktor i nationalekonomi utan att veta något om vad dessa riktningar står för? Kan frågan om forskarens värderingar anses utagerad eller bör den i Myrdals anda ständigt hållas aktuell? Vilka metoder kan ge intressant kunskap? Är tekniskt sofistikerade

analysmetoder meriterande i sig eller bara om de bidrar till att ge svar på viktiga samhällsfrågor? Vad är den optimala avvägningen mellan teknisk färdighet och övriga inslag i forskarutbildningen i nationalekonomi?

Den sistnämnda frågan aktualiserades vid *Ekonomisk Debatt*s senaste redaktionsrådsmöte. Assar Lindbeck menade att nutidens genomsnittlige doktorand visserligen är mer kunnig i tekniskt avancerade metoder än vad 1970-talets doktorander var, men å andra sidan vet mindre om faktiska ekonomiska förhållanden. Detta innebär bl a att en mindre andel av doktoranderna nu är kapabla att skriva artiklar för denna tidskrift, vilket naturligtvis är beklagligt. Den viktigaste frågan är emellertid om förskjutningen i kompetensens sammansättning är bra eller dålig i ett totalperspektiv.

Det saknas inte olösta eller omtvistade grundfrågor. De bör hållas levande!